

Yttranden

Aktievinstutredningen

Sedan Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund beretts tillfälle avgiva yttrande över ett av aktievinstutredningen avgivet betänkande om aktievinsters beskattning, får förbundet anföra följande.

Frågan om det framlagda förslaget till aktievinstbeskattning i vad avser dess materiella utformning bör läggas till grund för lagstiftning torde i princip få bedömas efter andra synpunkter än dem som förbundet har att företräda. Förbundet har därför ansett sig, i huvudsak, böra begränsa sitt yttrande till att avse det avsnitt i betänkandet, som beröra eller har anknytning till vissa deklarations- och kontrollfrågor m. m. (Kap. 10).

Det torde vara ofrånkomligt att om förslaget genomföres förmögenhetsbilagan till deklarationen så omskapas, att den skattskyldige där kan ange tidpunkten för aktieförvärvet och den faktiska anskaffningskostnaden inte endast för aktier, som förvärvats efter februari månad 1966, utan även för sådana, som förvärvats dessförinnan efter februari månad 1961. För de före sistnämnda tidpunkt förvärvade aktierna bör, om förslaget i denna del genomföres, såsom anskaffningskostnad uppges aktiernas värde vid 1965 års utgång.

Utredningen har berört de svårigheter att ange den faktiska anskaffningskostnaden, som kan uppkomma för sådana aktieinnehavare, vilka erhållit aktier genom arv, testamente eller gåva i fall där aktierna av arvlåtaren, testator eller givaren förvärvats efter utgången av februari månad 1961. Det har antytts att i sådana fall boutredningsmannen respektive givaren borde kunna åtminstone i vissa fall ge information till mottagaren. Beträffande taxeringsmyndigheternas kontroll i detta avseende uppstår frågan, om vederbörande myndighet redan första gången ifrågavarande aktier deklareras skall behöva genom korrespondens i förekommande fall med taxeringsnämnden i den ort, där den avlidne eller givaren var bosatt vid tiden för sitt förvärv av aktierna, söka utröna uppgifternas riktighet eller om uppgifterna utan vidare bör kunna godtagas. Effektivast skulle otvivelaktigt förstnämnda förfarande vara men en sådan metod kan näppeligen anses generellt behövlig.

För en effektiv kontroll av riktigheten av de uppgifter om tidpunkten för förvärvet, som lämnas i självdeklarationen år 1967 angående då innehavda aktier, skulle vidare erfordras att taxeringsnämndsordföranden hade tillgång till samtliga den skattskyldiges deklarationer från och med år 1962 för att där konstatera anskaffningstiden för sådana aktier, som av den skattskyldige förvärvats genom oneröst fång. En sådan kontroll synes emellertid inte avsedd och knappast heller av behovet påkallad så mycket mindre som utredningen uttalat, att en obligatorisk prövning av uppgifternas riktighet redan det år, då desamma första gången lämnas, kunde för taxeringsmyndigheterna medföra en väsentlig merbelastning, som inte alltid skulle stå i rimlig proportion till nyttan därav.

Kontentan av det anförda resonemanget blir att taxeringsnämndens prövning av

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:29

uppgifterna i berörda hänseenden i huvudsak får anstå till dess de blir av avgörande betydelse för en beräkning av beskattningsbar realisationsvinst eller avdragsgill realisationsförlust även om svårigheterna med avseende å bevisning m. m. vid denna tidpunkt kan bli större.

En kontroll som däremot måste göras av taxeringsnämndsordföranden är att noggrant konstatera, att de först lämnade uppgifterna rätt överföres år efter år till nästkommande deklarationer. Ofrivilliga skrivfel vid överföringarna kan naturligtvis förekomma och sådana bör givetvis rättas, om en tillförlitlig grund för vinstens eller förlustens beräkning vid framtida avyttringar skall erhållas. Göres sådana rättelser av felöverföringar, bör givetvis den skattskyldige underrättas därom omedelbart.

Förbundet vill kraftigt understryka utredningens uttalande om värdet av att en speciell blankett för beräkningen av skattepliktig realisationsvinst och av avdragsgill realisationsförlust upprättas och tillhandahålles de skattskyldiga.

Även om bilagor och blanketter anpassas eller anskaffas för att underlätta tillämpningen av de ifrågasatta bestämmelserna, har man anledning räkna med att en aktievinstbeskattning på grundval av utredningens förslag kommer att åsamka taxeringsmyndigheterna ett betydande merarbete. Detta sammanhänger bl. a. med att aktieaffärer med åren kommit att beröra ett allt vidare klientel, att transaktionerna i många fall gäller småposter samt att fond- och nyemissioner med i många fall åtföljande kompletteringsköp komplicerar bilden av aktieinnehavet. Därmed följer svårigheter inte minst för taxeringsmyndigheterna på lokalplanet att under en begränsad taxeringsperiod fullfölja sitt granskningsarbete. Ett antagande av aktievinstutredningens förslag skulle därför accentuera behovet av medverkan från lokal skattemyndighet i enlighet med vad därom särskilt föreslagits av centrala folkbokförings- och uppbördnämnden.

Mera i materiellt hänseende vill förbundet framföra följande synpunkter.

Beträffande aktier, som erhållits genom arv, bodelning, testamente eller gåva, skall ingångsvärdet bestämmas till belopp, som erlagts vid senast dessförinnan skedda onerösa fång. Beträffande ärvda aktier synes mera rättvist, att den s. k. stämpelvärdeprincipen finge tillämpas — d. v. s. det värde vartill aktierna upptagits vid arvsbeskattningen betraktades som anskaffningskostnad. Besvärliga bevisningssvårigheter skulle härigenom också kunna undanröjas.

Ikraftträdandebestämmelserna stadgar beträffande aktie, som förvärvats eller är att anse som förvärvad före den 1 mars 1961, att såsom erlagd köpeskilling skall anses det belopp till vilket aktien skolat per utgången av år 1965 upptagas i allmän självdeklaration för fysisk person. Även om denna regel är lätthanterlig ur taxeringssynpunkt synes den inte tillfredsställande för den skattskyldige. En vid försäljning framkommen förlust kan komma att skattemässigt betraktas som vinst. Anknytningen till kursläget per utgången av år 1965 borde därför få gälla endast subsidiärt och ske under förutsättning av den skattskyldiges därom framställda begäran. En sådan regel vore så mycket mera påkallad som aktievinstbeskattningen på ett sätt, som inte vid förvärvet kunnat förutses, kommer att gälla de aktier varom här är fråga.

Det föreliggande förslaget innebär, att beskattning kommer att utan tidsbegräns-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:29

ning drabba kapitalvinster. Liknande spörsmål är föremål för behandling i 1963 års markvärdekommitté. Förslag från denna kommitté väntas föreligga under innevarande år, sannolikt redan under första halvåret. Det hade varit önskvärt, att frågor om en både över lös och fast egendom gående, utvidgad kapitalvinstbeskattning kunnat bedömas samtidigt. En samlad överblick av frågekomplexet i både materiellt och formellt hänseende hade då kunnat komma till stånd. Härjämte hade undvikits att en såsom påkallad ansedd utvidgning av inkomstbegreppet riktat sig mot endast en av de två egendomstyper, som närmast är i sammanhanget aktuella.

Riksdagens revisorers berättelse

Sedan Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund beretts tillfälle avgiva utlåtande med anledning av vad riksdagens revisorer anfört i sin berättelse den 15 december 1965 angående särskild fastighetsdeklaration (§ 23) och handläggningen av vissa ärenden hos prövningsnämnderna (§ 24), får förbundet i underdånighet anföra följande.

Särskild fastighetsdeklaration

Förbundet vill understryka angelägenheten av att en effektiv kontroll anordnas för att nytillkomna fastigheter blir åsatta taxering, Det måste tyvärr konstateras, att en del fastigheter, som huvudsakligen avser fritidsbebyggelse på ofri grund, för närvarande undgår att taxeras. Orsaken härtill synes i första hand vara den bristande kännedom om deklarationsskyldigheten, som förefinnes bland denna kategori av fastighetsägare, och att dessa inte har samma intresse av taxeringsvärdes åsättande som ägare av permanentbostäder. Arbetet med införskaffande av särskilda deklarationer för fritidsfastigheter kommer därför att åvila taxeringsnämnderna och det är så gott som uteslutande beroende på dessa nämnders åtgöranden, om fastigheterna och deras ägare kan uppspåras. Detta medför ett betydande arbete för taxeringsnämnderna.

Såsom i remisshandlingarna framhållits utgör taxeringsnämndsledamöternas lokalkännedom en värdefull tillgång när det gäller att uppspåra underlag för anmaningar att avgiva särskild fastighetsdeklaration. Sådan möjlighet till kontroll förefinnes emellertid inte alltid och den synes ej heller vara tillräcklig. Taxeringsnämndsordföranden måste för att uppspåra fastighetsägarna ofta vända sig till de kommunala organen, enkannerligen då byggnadsnämnderna och hälsovårdsmyndigheterna. Med hänsyn till den ökning av skatteunderlaget, varom kan bli fråga, kan det förefalla rimligt, att de kommunala myndigheterna skulle visa intresse för att så många fastigheter inom kommunen som möjligt blir taxerade. Det kan emellertid hända att dessa myndigheter på grund av det arbete, som är förenat med lämnandet i efterhand av uppgifter om byggnadslov o. d., ej alltid anser sig ha resurser att i detta hänseende bistå taxenämnderna. Visserligen synes uppgifterna i självdeklarationerna stå till buds såsom en kontrollmöjlighet, men sommarstugeägarna är oftast bosatta i annan kommun än den där fastigheten är belägen, vilket avsevärt försvårar användningen av denna kontrollmetod. Härtill kommer att ett samarbete mellan olika taxeringsnämnder i syfte att få uppgifter om fritidsbebyggelse medför besvärligheter därutinnan, att den särskilda fastighetstaxeringen skall vara avslutad den 15 maj, då flertalet

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:29

nämnder inte har hunnit genomgå inkomstdeklarationerna.

Den mest effektiva kontrollen torde kunna ernås, om byggnadsnämnderna ålades att lämna uppgifter om meddelade byggnadstillstånd. Därigenom skulle de flesta ägarna av fritidsfastigheter kunna uppspåras. Om — såsom i ett av de redovisade remissyttrandena föreslagits — genomslagskopior tages av sådana beslut om meddelade byggnadstillstånd, som avser annat än mindre betydande om- och tillbyggnadsåtgärder, och dessa kopior före januari månads utgång nästföljande år överlämnas till vederbörande taxeringsnämndsordförande, torde utan nämnvärda kostnader och arbetsbelastning för byggnadsnämnderna avsevärda förbättringar kunna vinnas i syfte att kontrollera fritidsbebyggelsen.

Den ovan antydda bristande kännedomen bland allmänheten om skyldighet att i förekommande fall utan anmaning avlämna särskild fastighetsdeklaration synes kunna till båtnad för taxeringsarbetet åtminstone i viss mån avhjälpas genom ökad upplysningsverksamhet i radio och television samt genom erinran på formulären till inkomstdeklarationerna.

Handläggningen av vissa ärenden hos prövningsnämnderna

Revisorerna har ifrågasatt om inte förfarandet med remiss av taxeringsmål till taxeringsnämndsordförandena på sina håll tillämpats i alltför liten utsträckning.

Enligt förbundets mening föreligger skäl för antagandet, att ordförandena i taxeringsnämnderna besitter möjlighet att i vissa taxeringsmål förebringa en relativt snabb, däri behövlig utredning. Man får emellertid vid remissförfarandet inte bortse från det förhållandet, att en samvetsgrann ordförande innan taxeringsnämnden fattar sitt beslut om frångående av skattskyldigs deklaration verkställer all den utredning, som befunnits möjlig, och att denna utredning föreligger i deklarationen samt att taxeringsnämndens ställningstagande utförligt motiverats i underrättelsen om avvikelse från deklarationen. Att i sådana fall remittera besvärsmålen till ordföranden synes snarare vara att fördröja än att påskynda målens avgörande. Endast om klaganden förebragt nya, av taxeringsnämnden inte tidigare kända skäl, kan en remiss vara ändamålsenlig. Att därför — såsom framgår av de av revisorerna införskaffade uppgifterna — regelmässigt remittera besvärsärendena till ordförandena, vilket skett i vissa län, synes förbundet i vart fall inte ägnat att åstadkomma en snabbare behandling av taxeringsmålen. Enligt förbundets mening bör, innan remiss beslutas, en ingående prövning företagas för att söka utröna om resultatet av remissförfarandet kan förväntas få betydelse för målets avgörande.

I detta sammanhang vill förbundet framhålla, att ordförandenas yttranden i besvärsmål åstadkommer en sådan arbetsbelastning för ordförandena, till vilken hänsyn inte torde tagas vid utmätande av arvodena till dessa. Spörsmålet om särskilt arvode till ordförandena för sådana yttranden aktualiseras genom revisorernas uttalande.

Den lokala skattemyndigheten i Stockholm

Sedan Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund beretts tillfälle avgiva yttrande över en av centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden utarbetad P.M. angående den lokala skattemyndigheten i Stockholm, dess arbetsuppgifter och orga-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:29

nisation m. m., får förbundet härmed anföra följande.

Förbundet har den 12 januari 1966 yttrat sig över ovanberörda nämnds betänkande angående lokal skattemyndighets arbetsuppgifter och organisation. Däri har förbundet ingått på och i princip anslutit sig till nämndens förslag, att lokal skattemyndighet skall i vidgad utsträckning engagera sig i taxeringsarbetet. Förbundet har granskat den nu föreliggande promemorian närmast med avseende å lokala skattemyndighetens befattning med taxeringen. Utöver de synpunkter på detta ämne, som anförts i förbundets ovan berörda yttrande, har förbundet inte funnit anledning till särskild erinran emot innehållet i den nu ifrågavarande promemorian. Dock skulle förbundet gärna se, att en ökad medverkan vid taxeringsarbetet kunde äga rum redan år 1967,

Årsmötesreferat

Föreningen Kalmar läns taxeringsnämndsordförande

firade 30-årsjubileum vid sitt årsmöte i Kalmar den 4 februari.

Stadgeenliga ärenden behandlades och den alltid lika aktuella arvodesfrågan diskuterades.

Till ledamöter i styrelsen för 1966 omvaldes kantor Eric Jern, Kalmar, ordförande, kronokamrer Georg Österberg, Kalmar, vice ordförande, kassör John Petersson, Kalmar, sekreterare och kassör, häradsskrivare Erik Smide, Borgholm och kronoassistent Arthur Hjalmarsson, Västervik. Styrelsesuppleanter: hemmansägare Harald Petersson, Solhult, Vimmerby och handlanden Nils Algö, Färjestaden. Revisorer blev kamrer Sture Bjernstad, Blomstermåla och uppbördsassistent Börje Rudvall, Kalmar med hemmansägare E. Krönmark, Södra Vi som suppleant.

Såsom föreningens gäster vid den gemensamma supén hade inbjudits landskamrer Sven Villner, taxeringsintendenterna C. H. Tham, Gösta Moberg och Erik Evertsson samt taxeringsinspektör Thor Berggren. Vidare hade föreningens förutvarande ordförande, riksdagsman Lars Schött och en av föreningens stiftare, häradsskrivare Eric Smith inbjulits. I ett humoristiskt anförande hälsade ordföranden, Eric Jern, kvällens gäster och övriga deltagare välkomna till bords.

Ordföranden gav under kvällens lopp några glimtar från föreningens verksamhet under de gångna 30 åren och många var de föregångsmän som passerade revy. Särskilt hyllades minnet av förutvarande ordförande häradsskrivare A. Hvasser, rådman Johan Vingren och nämndeman Melcher Hemmingsson, som gått ur tiden. Tal hölls av häradsskrivarna Eric Smith och Erik Smide samt riksdagsman Lars Schött. Gästernas tak framfördes av landskamrer Sven Villner, som önskade föreningen fortsatt framgång.

Föreningen Kronobergs läns taxeringsnämndsordförande och kronoombud

höll den 27 januari 1966 sitt ordinarie årsmöte på Stadshotellet i Växjö. Ett 80-tal medlemmar hade samlats till mötet.

Som föreningens gäster var landskamreraren Gustaf-Adolf Kroon och förste taxeringsintendenten Erik Lilliesköld närvarande.

Förhandlingarna leddes av föreningens ordförande, kantorn A. W. Fröberg.

Sedan styrelse- och revisionsberättelse

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:29

föredragits och styrelsen beviljats ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret, företogs följande val.

Till ny ordförande i föreningen efter kantorn A. W. Fröberg, som undanbett sig återval, valdes fd civilförsvarsdirektören Gustaf Larsson. Till styrelseledamöter omvaldes kronokamreraren Thorsten Lindström, kamreraren Lennart Oleskog, förste kriminalassistenten Eric Dahl och tf länsassistenten Bengt Johnsson.

Suppleanter blevo nämndemannen Martin Karlsson och kommunalnämndsordföranden Thure Nilsson.

Till revisorer omvaldes kantorn Douglas Landqvist och tf häradsskrivaren Valdemar Frejfors med kantorn Nils Olsson som suppleant.

Till ledamöter i valberedningen nyvaldes häradsskrivaren Gunnar Jonasson, disponenten Lennart Öjehagen och landskanslisten Ingrid Lindgren.

Att representera föreningen vid riksförbundets årsmöte i Stockholm valdes fd civilförsvarsdirektören Gustaf Larsson och tf länsassistenten Bengt Johnsson.

I samband med årsmötet höll förste taxeringsintendenten Erik Lilliesköld föredrag rörande aktuella taxeringsspörsmål och lämnades mötesdeltagarna därefter tillfälle att framställa frågor till föredragshållaren.

Innan årsmötet avslutades uttalade avgående ordföranden i föreningen, kantorn A. W. Fröberg, ett varmt tack till styrelsens ledamöter, föreningens revisorer m fl för det goda samarbete som varit rådande under den tid han varit föreningens ordförande.

I särskilt anförande vände sig föreningens nyutnämnde ordförande, fd civilförsvarsdirektören Gustaf Larsson, till avgående ordföranden och uttalade medlemmarnas varma tack för det förtjänstfulla arbete för föreningen, som kantorn Fröberg nedlagt under de 21 år som han fungerat som föreningens ordförande samt överlämnade blommor och minnesgåva till kantorn Fröberg.

Årsmötet beslöt därefter att till hedersledamot i föreningen välja kantorn A. W. Fröberg.

Efter årsmötesförhandlingarna samlades deltagarna till gemensam supé.

Föreningen Gävleborgs läns taxeringsfunktionärer

har hållit sitt årsmöte i Gävle, Silvanium, fredagen den 4 februari i samband med Länsstyrelsens sammanträde med taxeringsordförandena. Mötet var välbesökt. Föreningens styrelse omvaldes och består av kronokamrer S. O. Grigholm, Gävle, ordförande, handlanden Georg Hammar, Jättendal, vice ordförande, kontorist Stig Johansson, Ljusne, sekreterare och kassör, kommunalnämndsordföranden Yngve Knutsson, Iggesund och länskogvaktaren Ivar Sundberg, Storvik. Omval även för suppleanterna häradsskrivare Sune Thylén, Sandviken och direktör Ivar Michelsson, Färila samt revisorerna häradsskrivare K. G. Borglund, Söderhamn, konditor Bertil Persson, Söderhamn samt som nyvald suppleant förvaltaren Hans Thora, Sandarne. Länsföreningens ombud till TOR :s årsmöte blev häradsskrivaren Sune Thylén, Sandviken.

Förslag till nya stadgar för länsföreningen godkändes av mötet.

Före mötet överlämnade ordföranden till landskamreraren E. O. Hellman, Gävle, en bokgåva som tack för hans goda samarbete med föreningen under sin tid som taxeringsintendent och landskamrerare i länet.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:29